

**Taula Maltractament
Persones Grans
de Terrassa**

SENYALS D'ALERTA DE MALTRACTAMENT

1.- Senyals d'alerta de maltractament a les persones grans

Maltractament físic

Talls, cops, cremades, punxades, blaus, marques de subjecció, nafres no curades, inflamacions, lesions a zones del cos amagades, caigudes reiterades inexplicables. Lesions de difícil o contradictòries explicacions de com s'han produït.
Fractures. Sobredosi o infradosi de medicació en sang.

Abús psicològic o emocional

Insults, humiliacions, tracte indiferent, amenaces, crits, desemparament, passivitat, aïllament i infantilització. Por, eludir el contacte visual, físic o verbal amb l'agressor. Ira, negació, agitació, actituds contradictòries o ambivalents. Confusió, desorientació, ansietat i depressió. Intent de suïcidi.

Abús sexual

Declaració de la pròpia persona gran. Roba interior estripada o tacada. Rebuig a contactes físics. Lesions zones genitals. Infeccions.

Abús econòmic

Desaparició de joies, objectes d'art o de valor. Moviments bancaris sospitosos, deutes i despeses anormals. Pèrdua del patrimoni, transmissió de propietats, atorgar poders notariais. Fer testament. Vendes fraudulentos i enganyoses. Interès inusitat per fer-se càrrec de la persona gran. Demandes no justificades d'incapacitació.

Negligència

Condicions de vida perilloses; no disposar d'un habitatge amb condicions d'habitabilitat o també amb brutícia, acumulació de deixalles o males olors. Roba inadequada, manca d'higiene personal, paràsits o infeccions. Malnutrició, desnutrició o deshidratació. Problemes de salut sense tractament o cura. Manca de pròtesis auditives, dentals o ulleres si són necessàries. Úlcères per pressió.

Abandó

Abandonar a la persona gran en una institució, ja sigui hospital, equipament residencial, al carrer o en el domicili.

Vulneració de drets

Manca de respecte a la intimitat i a la llibertat. Censura de correspondència. No tenir en consideració els desitjos i decisions de la persona gran sobre aspectes vitals (on, amb qui i de quina forma vol viure). Els tractes discriminatoris i desconsiderats

Taula Maltractament Persones Grans de Terrassa

2.- Senyals d'alerta per violència de gènere en dones grans

Aquests senyals es basen en la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

- La dona no és respectada o bé és depreciada o ridiculitzada pel fet de ser dona
- La dona és perseguida, controlada, intimidada, amenaçada, humiliada, sacsejada, tancada, aïllada o expulsada de casa o del cotxe per part de la parella o ex parella.
- La dona és menyspreada, insultada o culpabilitzada pel fet de ser dona, és tractada de forma diferent en públic i en privat o bé és acusada de deslleialtat o traïdoria si explica el que li passa.
- La dona és obligada o forçada a mantenir relacions sexuals sense desitjar-ho.
- La dona manifesta queixes de dolor abdominal o presenta d'hemorràgies vaginals o anals no explicades, o bé infeccions genitals o cistitis de repetició
- La dona no pot accedir als diners de la unitat familiar o bé l'home declara que tot és seu, i inclouria que en els comptes compartits/targetes es detectés la pèrdua de diners o moviments sospitosos, canvis de testament, firmes falsificades o desaparició d'objectes de valor de la dona

Font: Servei Polítiques de Gènere

Taula Maltractament Persones Grans de Terrassa

3.- Senyals d'alerta de maltractament relacionats amb l'eix origen nacional, ètnic, cultural o religiós.

Malgrat no existeix una llei concreta que contempli disposicions específiques per evitar aquest tipus de discriminació, existeix un projecte de llei per a la igualtat de tracte i la no-discriminació que va ser admès a tràmit pel Parlament de Catalunya el 2017. A més, existeixen diferents lleis estatals i europees que regulen la igualtat de tracte i la no discriminació en els diferents àmbits.

- La persona gran és tractada amb despreci o ridiculitzada ja sigui pel seu origen, el seu accent o llengua, la seva expressió religiosa (culte, vestimenta, menjar, etc.) o altres aspectes culturals (conducta, ritual, etc.).
- Quan no es respecta el dret a la llibertat religiosa (culte, vestimenta, menjar, etc.) en les institucions on pugui ser atès (residència, hospital, etc.).
- Quan no es respecten components de la seva identitat cultural o religiosa i la persona gran verbalitza el maltractament rebut i no se li fa cas o se li treu importància a la queixa.
- L'entitat, servei o institució, de forma conscient, no té en compte la diversitat cultural i religiosa i afecta negativament a la persona gran.
- L'entitat, servei o institució no ofereix suport lingüístic per atendre les necessitats específiques de les persones grans d'origen estranger que no tenen o han perdut les competències lingüístiques en castellà o català.

Font: Servei de Ciutadania

Taula Maltractament Persones Grans de Terrassa

4.- Proposta senyals de risc de maltractament per l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia

Aquests indicadors es basen en la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals* (acrònim LGTBI+), i la tipologia de discriminacions que contempla.

- La persona gran és tractada amb menyspreu o ridiculitzada per la seva orientació sexual¹ (és una persona gai, lesbiana o bisexual).
- La persona gran és tractada amb menyspreu o ridiculitzada per la seva identitat de gènere(és una persona trans²).
- La família/ entorn/ entitat no respecta, en l'àmbit públic i/o privat, la relació de la persona gran amb una persona del seu mateix gènere i la perjudica de diferents maneres (emocionalment, econòmicament, socialment, organitzativament...).
- No s'admet l'entrada a un recurs residencial o servei a persones pel fet de ser una persona gai, lesbiana o bisexual.
- No s'admet l'entrada a un recurs residencial o servei a una parella de lesbianes, gais o bisexuals.
- No es permet l'entrada a un recurs residencial o servei a persones pel fet de ser trans.
- Es discrimina la persona trans de manera directa (no es tracta la persona amb el nom sentit, no es permet entrar als lavabos del gènere sentit, no es permet que dormi a l'habitació del seu gènere sentit, etc)
- Es minimitza o es treu importància a les queixes que fa una persona arran del tracte rebut per la seva de la seva identitat de gènere² o expressió de gènere³ o orientació sexual.

1 Defineix l'atracció sexual i afectiva cap a les persones. En aquest cas, refereix: com a gai, un home que se sent atret per un altre home; com a lesbiana, una dona que se sent atreta per una altra dona; com a bisexual, quan una persona se sent atreta per homes i dones independentment).

2 Pressuposa que les persones amb un cos de femella s'han de sentir identificades com a dones i les que tenen cos de mascle com a homes. Les categories de dona i home són construïdes des d'una lògica exclouent (només es pot pertànyer a una categoria) i en un marc en què la valoració d'una i altra categoria són desiguals, generen accés diferenciat a recursos i estableixen discriminacions. Les persones trans qüestionen aquesta relació tal com s'ha indicat a la nota 2.

Taula Maltractament Persones Grans de Terrassa

- Per línies ideològiques o creença, una entitat o institució, justifica la discriminació de persones LGTBI+
- Es nega l'accés als tractaments que pot necessitar una persona gran trans (hormones, cirurgia...)
- S'amenaça en fer pública l'orientació sexual d'una persona lesbiana, gai o bisexual.
S'obliga a mantenir en silenci l'orientació sexual d'una persona lesbiana, gai o bisexual.

Font: Servei LGTBI+

3 Refereix als rols i comportaments que han de tenir homes i dones que han d'estar vinculats a comportaments masculins i femenins respectivament.

Taula Maltractament Persones Grans de Terrassa

5.- Senyals d'alerta de maltractament institucional

Desvalorització de la persona

- No respectar els desitjos de la persona resident (obligar a ingerir certs aliments, no respectar creences o religions, no tenir cura de la seva pròpia roba, no permetre que tinguin objectes afectivament importants, limitar les visites, etc.).
- Tracte infantil i tuteig sistemàtic.
- Atemptats contra el pudor.
- No respectar la confidencialitat.
- Desconeixement de la seva història de vida.

Abús de poder

- Forçar a la persona resident a un ritme molt ràpid en els actes quotidians.
- Imposar el canvi a la persona resident d'habitació sense prèvia consulta i sense preparació suficient.
- Obligar a realitzar exercicis i activitats a qui no desitja fer-les.

Amenaces i xantatges

Robatori de diners o béns personals

Maltractament físic

- Dietes inadequades, no respectar les preferències alimentàries, horaris dels àpats inadequats.
- Atenció i prescripció mèdica no executada o amb retard, medicació exagerada (sedants i hipnòtics), manca d'higiene, manteniment i ús incorrecte de les pròtesis dentals, auditives, i ulleres.
- Contenció física, psicològica, arquitectònica i farmacològica, sense prescripció facultativa i sense el consentiment de la família.
- Ferides infringides deliberadament.
- Hematomes i/o laceracions no explicables.
- Violació del secret professional.

Vulneració de drets

- No respectar el desig de les persones. Prohibir, suprimir o impedir la utilització dels mitjans de comunicació: telèfon, ràdio, televisió o correu.
- Aïllament amb finalitat repressiva.
- Infantilització.
- Tuteig no consentit.
- No respectar la identitat sexual de la persona gran.
- Limitar i/o negar la seva sexualitat.

Taula Maltractament Persones Grans de Terrassa

Condicions de l'entorn

- Calefacció o aire condicionat insuficients.
- Ventilació inadequada, mala olor ambiental.
- Materials insuficients o deteriorats (roba de llit i de taula, sofàs, cadires de rodes, matalassos...).
- No existència d'un espai arquitectònic adequat.

Violència espiritual

No respectar les creences religioses. Imposar o dirigir l'atenció vers una sola religió, no assegurar la defensa i protecció de la llibertat de culte dels residents.

Negligències amb la cura de la persona gran

- Insuficiència d'ajuts tècnics i de suport per a les Activitats Bàsiques de la Vida Diària (ABVD) o Activitats Instrumentals de la Vida Diària (AIVD).
- Romandre asseguts o enllitats sense mobilització i sense fer cap activitat.
- Ús inadequat del bolquer.
- No planificar sortides del centre per a les persones que necessiten acompanyament.
- Ritme accelerat per part de les persones cuidadores a l'hora de tenir cura de les persones usuàries.
- Aspecte desarreglat, amb mala olor, brut (pell, cabell, vestit...).
- Ràtio insuficient de professionals.

Font: Guia Local per fer Front als Maltractament de les Persones Grans
<https://www.terrassa.cat/prevencio-maltractament-de-les-persones-grans>